

HOW TO MAKE A LECTURE MORE INTERESTING FOR STUDENTS OF THE DIGITAL GENERATION¹³

Prof. Angel Smrikarov, PhD

Department of Computer Systems and Technologies

“Angel Kanchev” University of Ruse

Tel.: +359 889 313 876

E-mail: ASmrikarov@uni-ruse.bg

Abstract: *The futurists predict that the changes in the next 10 years would be bigger than the changes in the last 10 centuries. There will be very big changes in the field of education too. Some educational specialists even speak of a revolution in education. The future will show if these predictions are true. However, it is certain that there will be big changes because the scissors between the education system and the digital generation continue to dissolve. That is why a concept for adaptation of the educational system to the digital generation was developed at the University of Ruse. One of the tasks in this program is to make the traditional face-to-face lectures more interesting for the digital generation. How? By making it multimedial and interactive. Why? Because the information that digital students perceive daily from the Internet is exactly the same. This paper proposes a way, how to make such lectures.*

Keywords: digital generation, lectures, multimedia, interactivity

JEL Codes: I20

ВЪВЕДЕНИЕ

Трябва ли за всяка лекция да има презентация? Да, това е повече от желателно, защото, както гласи една древна китайска мъдрост:

Чувам – забравям.

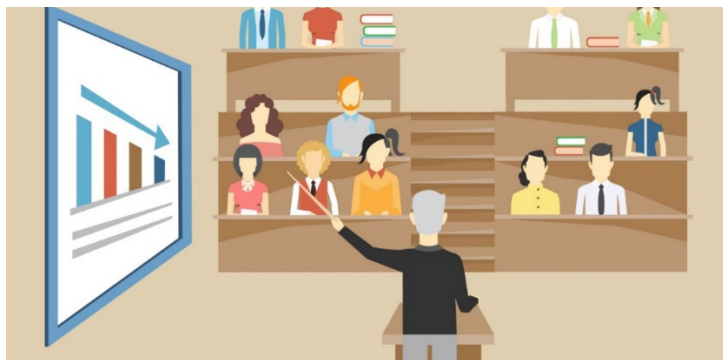
Виждам – започвам.

Правя – разбирам.

Последните изследвания потвърждават, че зрителният информационен канал на човека е с много по-голяма пропускателна способност от слуховия и че мозъкът по-бързо и лесно възприема, обработва и започва визуалната информация.

ИЗЛОЖЕНИЕ

Всяка лекция е моноспектакъл. Сценарист, режисьор, постановчик и артист е преподавателят. Декори са слайдовете на презентацията. Публика са студентите.

¹³ Докладът е представен на 56-та Научна конференция на Русенски университет „Ангел Кънчев“ и Съюз на учените – Русе „Индустрия 4.0 Бизнес среда. Качество на живот“ с оригинално заглавие на български език: Как да направим една лекция по-интересна за студентите от дигиталното поколение

Как да направим една презентация по-интересна, респ., по-информативна и по-атрактивна за дигиталното поколение?

Много „просто“ – като я направим **интерактивна** и **мултимедийна**, защото такава е информацията, която студентите ежедневно получават от интернет и с която те са свикнали.

За да бъде презентацията **интерактивна**, тя трябва да бъде показана с интерактивна презентационна система и, освен това, обезателно трябва да има двупосочна връзка, т.е. активно взаимодействие между лектора и аудиторията. А за да бъде **мултимедийна**, тя трябва да съдържа текст, т.е. символна информация, картинки, снимки, схеми, т.е. графична информация, видео, анимации, 3D модели, звук, а също и хипервръзки, вкл. и такива с интернет.

Ето и някои подробности:

- Темата на презентацията трябва да бъде интересна.
- Отделните слайдове трябва да следват в строга логическа последователност.
- Още първите слайдове на презентацията трябва да “грабнат” аудиторията.
- Желателно е в началото на презентацията лекторът да сподели нещо лично, но - по възможност - свързано с темата.
- На всеки слайд, при възможност, трябва да има някакво изображение, т.е. схема, снимка, картинка и др. и малко текст, които да подсещат лектора, за какво трябва да говори.
- Ако е наложително на даден слайд да има повече текст, то той трябва да бъде проектиран на екрана, т.е. поднасян, на малки, логически свързани, порции – след кликуване върху мишката, натискане на клавиша „Стрелка надолу“ или натискане на съответния бутон на презентера. Съседните порции текст трябва да се различават по цвят, за да се отличават една от друга.
- Презентацията трябва да бъде „по-разчупена“. Как? Например, чрез включване в нея на:

- кратко филмче или анимация за някаква новост или за перспективите в развитието на съответната област;
- връзка към сайт в интернет с полезна информация;
- мисъл на известен човек, касаеща съответната област;
- а защо не и кратък академичен виц :-)
- От значение е също така изборът на подходящ:
 - фон на слайда – трябва да бъде светъл и неутрален, т.е. да не доминира;
 - шрифт за текста – препоръчително е да бъде Arial, т.е. без тънко и дебело, за да се четат по-лесно;
 - големина на буквите – трябва да се четат безпроблемно от последния ред на залата;
 - цвят на текста – трябва да контрастира на фона;
 - съчетание на топли и студени цветове – студентите трябва да преобладават, защото топлите действат разсейващо и дори – приспивателно;
 - ефекти – с тях не трябва да се прекалява, за да не се отклонява вниманието на студентите.

Но не трябва да се забравя, че **истинският преподавател трябва не просто да предава знанията си – той трябва да гради личности**, т.е. лекцията трябва да бъде не само трансфер на информация от преподавателя към студентите – тя трябва да има и възпитателен характер. Преподавателят възпитава със:

- своята точност;
- външен вид (по дрехите посрещат);
- стойка;
- обноски;
- обръщение и отношение към студентите и, разбира се,
- с подготовката на материала за лекцията и по начина на поднасянето му (по ума изпращат).

Лекторът трябва да поддържа постоянен контакт с аудиторията. Как?

- Като периодично задава въпроси и “потупва по рамото” правилно отговорилите, за да бъдат стимулирани, а с това и другите студенти, да мислят.
- Като периодично установява визуален контакт с някои от слушателите.
- Като използва езика на тялото - невербална комуникация между лектора и аудиторията чрез движенията на главата, ръцете, краката и на тялото като цяло; за да се разбере езикът на тялото преподавателят не трябва да е „скрит“ зад катедрата и лаптопа, а да бъде пред студентите.

НЕПРАВИЛНО

ПРАВИЛНО

- Като се движи между слушателите, ако залата го позволява - за да е възможно това, трябва да се използва презентер с лазерна показалка, който „отвързва“ преподавателя от лаптопа и дъската, а при по-голяма зала – и безжичен микрофон, закрепен на ревера на сакото.

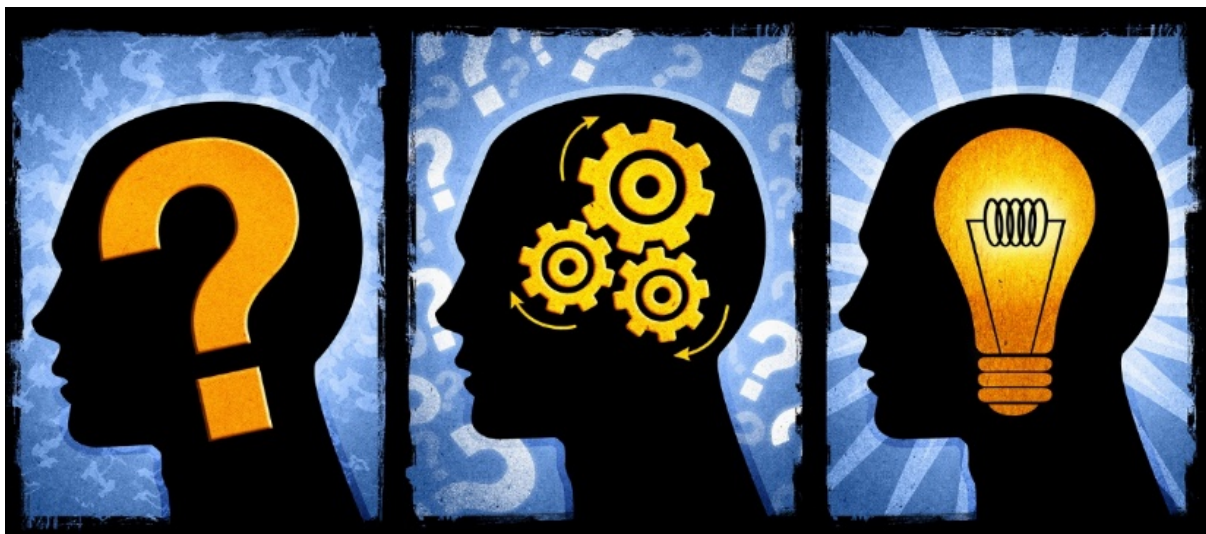
Стилът на преподаване трябва да бъде по-академичен.
Показаното по-долу, очевидно, не е академична лекция, а диктовка.

И тази лекция, въпреки активното използване на ИКТ от лектора и аудиторията, също не може да бъде наречена академична – очевидно, студентите физически са в залата, но ментално всеки от тях е някъде в интернет. Коя е причината?

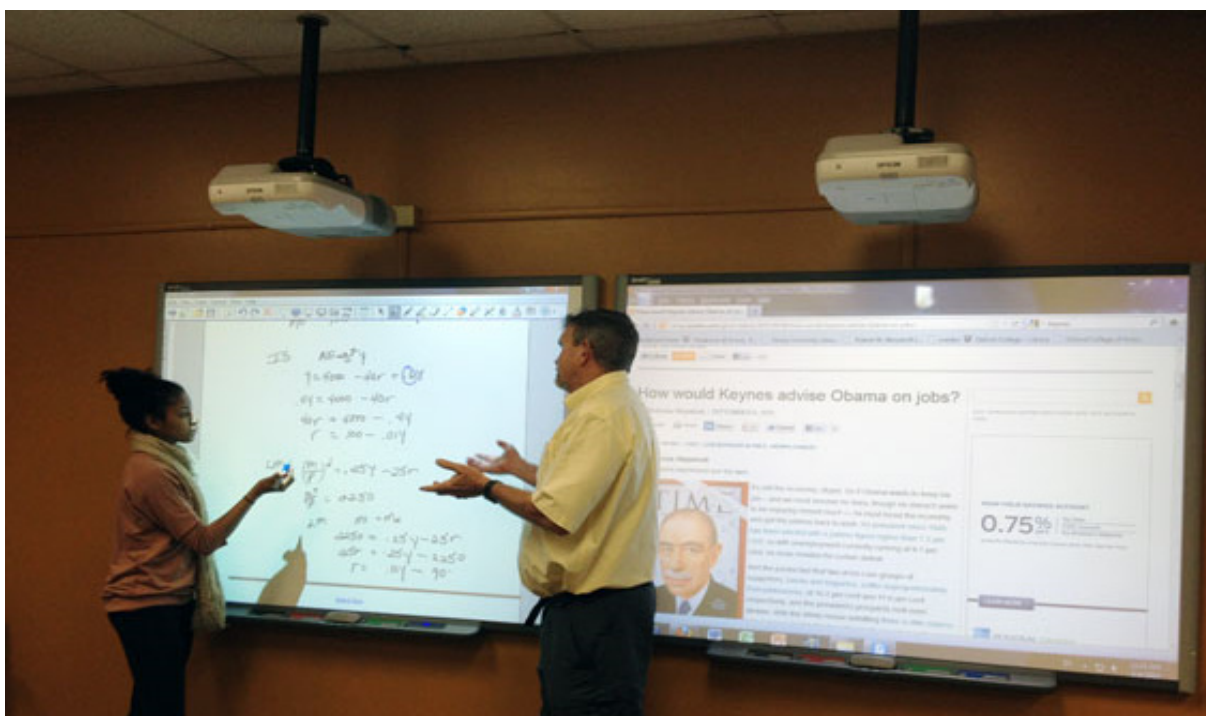

За да бъде една лекция академична, както вече беше споменато, преподавателят трябва да поставя въпроси и проблеми, които да накарат студентите да мислят и които, с негова помощ, да решават.

Предпоставките, да бъде една лекция академична, са няколко:

- по дисциплината трябва да има учебник, който да е издаден на хартиен и електронен носител и да е публикуван във виртуалната библиотека на университета;
- студентите, преди лекцията, трябва да са се запознали с материала, който ще им бъде преподаван и върху който ще се дискутира по време на лекцията;
- преподавателят трябва да влезе „със звънеца“, облечен така, че да респектира и спечели симпатиите на аудиторията, с лаптоп под мишница и с презентация за лекцията, отговаряща на горните изисквания;
- „черешката на тортата“ е използването на интерактивна презентационна система, с което преподавателят недвусмислено показва на студентската аудиторията, че е „в час“ с новите технологии.

Преподавателят би бил много облекчен, ако в залата е монтиран и компютър с инсталиран софтуер за интерактивна дъска, т.е., ако залата е от типа „на лекция – с флашка“. А, ако компютърът е свързан с интернет и преподавателят използва облачните технологии, и е „качил“ лекциите си в „облака“, тогава флашката става излишна и лекторът може да влезе в лекционната зала само с бутилка минерална вода.

ИЗВОДИ

Поколението на седемте екрана - на телевизора, компютъра, лаптопа, таблета, фаблета, смартфона и интелигентния часовник не може и не бива да се обучава така, както са били обучавани неговите родители. Пред това поколение не може и не бива да се пише на черна дъска с бял тебешир. Замяната на черната дъска с бяла, а на тебешира – с маркер, не е дори и количествена промяна, т.е. това не е начинът да се мотивират днешните ученици и студенти да акумулират знания и да развиват умения за практическото им прилагане.

С други думи – наложително е да се направи преосмисляне на обучението в цифровата ера и да се смени образователната парадигма, защото ОБУЧАВАНИТЕ ВЕЧЕ НЕ ИСКАТ ДА УЧАТ ПО СТАРОМУ, А ОБУЧАВАЩИТЕ НЕ БИВА ДА ПРОДЪЛЖАВАТ ДА ПРЕПОДАВАТ ПО ДОСЕГАШНИЯ НАЧИН.

Това, естествено, касае и традиционните лекции.

REFERENCES

The digital education strategy of the University of Oxford. URL: <http://www.digital-education.ox.ac.uk/sites/default/files/digitaleducation/documents/media/Digital%20Education%20Strategy%202016-2020%20%28final%29.pdf>

Smrikarov, A., 2017, Rolyata na inovacionnite obrazovatelni tehnologii i didakticheski modeli za adaptirane na obrazovatelната система kym digitalното поколение. Ruse: Izdatelstvo "Rusenski universitet" (**Оригинално заглавие:** Смрикаров, А. и кол. (2017). Ролята на иновационните образователни технологии и дидактически модели за адаптиране на образователната система към дигиталното поколение. Русе: Издателство „Русенски университет“.)